

Laura Alkula jätti 17.2.2022 valtuustoaloitteen koskien nuorisoasemien ikärajaudistusta koskevan hallituksen päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä:

Nuorisoasemapalvelut vastaavat osaltaan ehkäisevän päihdetyön antamisesta (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä 523/2015) sekä Keusoten nuorten mielenterveystyön palveluketjun mukaisesti työskentelystä. Nuorisoaseman resurssilla on pystyttävä vastaamaan oikea-aikaiseen ja ennaltaehkäisevään arviointi- ja hoitotyöhön nuorten osalta.

Nuorisoasemat toimivat matalan kynnyksen olohuoneena, johon voi tulla hakemaan tukea ja vastauksia moninaisiin ongelmiin ja kysymyksiin: vaikkapa sosiaali- ja terveydenhuoltoviidakossa kahlaamiseen, tukien hakemiseen, työpaikkahakemusten tekemiseen ja niin edelleen. Tarvittaessa Nuorisoasemien työntekijät tarjoavat apua ajanvarauksiin ja sitä kautta lähetteen eri alojen ammattilaisille.

Keusoten hallitus on 16. kesäkuuta 2020 tehnyt päätöksen, jonka mukaan kuntayhtymän alueen Nuorisoasemien toiminta yhdenmukaistetaan. Näkyvimmin tämä ilmenee ikärajoissa: kaikki nuorisoasemat palvelevat jatkossa ainoastaan 13-18 -vuotiaita.

Nykyisin nuorisoasemien ikärajat ovat:

- Hyvinkää 13–22 vuotta,
- Järvenpää 13–18 vuotta,
- Mäntsälä ja Pornainen 13–18 vuotta,
- Nurmijärvi 13–17 vuotta sekä
- Tuusula 13–21 vuotta.

Käytännössä muutos tarkoittaa, että Tuusulan ja Hyvinkään nuorisoasemilla ei vastaanoteta yli 18-vuotiaita matalan kynnyksen mielenterveyspalveluiden asiakkaita kahden vuoden siirtymäajan, eli (oletettavasti) kesäkuun 2022 jälkeen.

Päätöstekstissä mainitaan, että: "Hyvinkään nuorisoaseman asiakkaista yli 40 % ja Tuusulan nuorisoaseman asiakkaista n. 25 % on yli 18-vuotiaita."

Tämä tarkoittaisi, että lähes puolet hyvinkääläisistä ja noin neljännes tuusulalaisista avuntarvitsijoista joutuisi jatkossa turvautumaan työikäisten mielenterveyspalveluihin, jotka ovat tällä hetkellä suurelta osin puutteelliset ja olemassa olevin osin pahoin ruuhkautuneet.

Selvitystyöni mukaan työikäisten palveluihin ei tällä hetkellä pääse kohtuullisessa ajassa. Palveluohjaustiimi käsittelee tällä hetkellä kuulemma lokakuussa saapuneita yhteydenottoja. Parikymppiselle viikko tai kuukausi on pitkä aika, toisin kuin tällaiselle keski-ikäiselle, jonka silmien edestä vuodet viuhuvat salamannopeasti. Palveluntarpeen arviointia odottaa tällä hetkellä yli kaksi sataa ihmistä.

Nuorten palvelunsaannin varmistamiseksi hallitus on toiminnan yhtenäistämisen ohella päättänyt, että "aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalveluihin perustetaan erillinen nuorten aikuisten palvelujen tiimi sen turvaamiseksi, että nuorten palveluista siirtyvät saavat tarvitsemansa ja riittävän tuen siirtyessään aikuisten palveluihin".

Viranhaltijoiden mukaan nuorten aikuisten tiimejä ei olla muodostamassa, vaan esitys on,

että apua tarvitsevat tavoitettaisiin koulujen ja etsivän nuorisotyön avulla. Kaikkia ei kuitenkaan sitä kautta tavoiteta (kaikki eivät opiskele eivätkä hengaa kauppakeskuksissa), eikä tavoittaminen tietenkään juuri hyödytä, ellei tarjolla ole tiimiä, joka arkisissa asioissa pitkäjänteisesti auttaisi.

Näin ollen esitän, että koska emme tällä hetkellä voi taata Tuusulan ja Hyvinkään Nuorisoasemien nykyisten asiakkaiden palveluiden keskeytyksetöntä jatkumista, Keusote pidättäytyy laittamasta täytäntöön yhtymähallituksen päätöstä KEUDno-2019-651 (§ 101 Nuorisoasemapalvelujen yhtenäistäminen Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymän alueella) ikärajojen muutoksen osalta, kunnes Nuorisoasemien palvelut korvaava nuorten aikuisten toiminta on tosiasiallisesti käynnissä ja valmiina vastaanottamaan asiakkaita.

Esitän lisäksi, että Keusoten mielenterveys- ja päihdepalveluista vastaava viranhaltija tuo nuorten aikuisten palveluita koskevaa valmistelutyön vaiheet tiedoksi valtuustolle säännöllisesti.